

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/29/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6717200312
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6717200312.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Ďuriana a sudkýň JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Renáty Deákovej, ako členiek senátu, vo veci starostlivosti o maloleté deti I. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v B. O., č. XXX, a V. U. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v B. O., č. XXX, obidve zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov matky I. B., rod. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v B. O., č. XXX, zastúpenej právny zástupcom Advokátska kancelária NEXUS, IČO: 53407997, so sídlom v Bratislave, Begóniová č. 19, v mene ktorého pred súdom koná JUDr. Michaela Maťuchová, advokátka a konateľka, a otca I. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v X. P., Na Z. P. č. XXX/X, zastúpeného JUDr. Zuzanou Józovou Boreckou, advokátkou so sídlom v Nitre, Sládkovičova č. 7, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, o odvolaní matky a otca proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 14P/1/2017-1495 zo dňa 22.04.2021, ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky (prvý výrok), vo výroku o zastupovaní maloletých detí (druhý výrok), vo výroku o určení výživného na maloletú I. J. (tretí výrok), vo výroku o určení výživného na maloletú V. U. J. (štvrtý výrok), vo výroku o úprave styku otca s maloletými deťmi (piaty výrok), vo výroku o povinnosti matky maloleté deti na stretnutie s otcom pripraviť a odovzdať (šiesty výrok), vo výroku o povinnosti otca maloleté deti po stretnutí odovzdať matke (siedmy výrok) a v závislom výroku o trovách konania (desiaty výrok) p o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 prvá veta prvá rubrika Civilného sporového poriadku; ďalej len „C.s.p.“ v spojení s § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku; ďalej len „C.m.p.“).

1.1 Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie (po zrušení jeho predchádzajúceho rozsudku uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici ako odvolacieho súdu č.k. 17CoP/36/2019-986 zo dňa 29.04.2020) zveril maloleté deti I. J., nar. XX.XX.XXXX a V. U. J., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky I. B., rod. T., nar. XX.XX.XXXX (prvý výrok), vyslovil, že každý z rodičov je oprávnený maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok (druhý výrok), otcovi I. J., nar. XX.XX.XXXX uložil povinnosť platiť maloletej I. J., nar. XX.XX.XXXX výživné v sume 140,- € mesačne počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku so splatnosťou vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého dieťaťa (tretí výrok), otcovi I. J., nar. XX.XX.XXXX uložil povinnosť platiť maloletej V. U. J., nar. XX.XX.XXXX výživné v sume 110,- € mesačne počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku so splatnosťou vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého dieťaťa (štvrtý výrok), vyslovil, že otec maloletých detí I. J., nar. XX.XX.XXXX je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi I. J., nar. XX.XX.XXXX a V. U. J., nar. XX.XX.XXXX každý párný víkend od piatka od 15:00 hod. do nedele

do 18:00 hod., každý nepárny rok počas veľkonočných sviatkov od stredy (pred Zeleným štvrtkom) od 18:00 hod. do utorka (po Veľkonočnom pondelku) do 18:00 hod., každý párný rok počas jarných prázdnin vyhlásených príslušným orgánom od piatka predchádzajúceho začiatku prázdnin od 16:30 hod. do poslednej nedele pred koncom prázdnin do 18:00 hod., každý nepárny rok počas letných prázdnin od 15.07. od 16:30 hod. do 31.07. do 18:00 hod. a od 15.08. od 16:30 hod. do 31.08. do 18:00 hod., každý párný rok počas letných prázdnin od 01.07. od 16:30 hod. do 15.07. do 18:00 hod. a od 01.08. od 16:30 hod. do 15.08. do 18:00 hod., každý nepárny rok počas jesenných prázdnin vyhlásených príslušným štátnym orgánom odo dňa bezprostredne predchádzajúceho prvému dňu prázdnin od 16:30 hod. do posledného dňa prázdnin do 18:00 hod., každý párný rok počas vianočných sviatkov od 23.12. od 16:30 hod. do 29.12. do 18:00 hod. a každý nepárny rok počas vianočných sviatkov od 30.12. od 16:30 hod. do 06.01. nasledujúceho roka do 18:00 hod. (piaty výrok), matke I. B., nar. XX.XX.XXXX uložil povinnosť maloleté deti na stretnutie s otcom v deň a hodinu upraveného styku riadne pripraviť psychologicky a s potrebnými vecami maloleté deti otcovi odovzdať pred bydliskom matky (šiesty výrok), otcovi I. J., nar. XX.XX.XXXX uložil povinnosť maloleté deti v stanovený deň a hodinu riadne po stretnutí odovzdať matke pred bydliskom matky (siedmy výrok), rodičom a maloletým deťom nariadil podrobiť sa odbornému poradenstvu v súčinnosti s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, po dobu 6 mesiacov a najmenej dvakrát v mesiaci, počnúc dňom doručenia rozsudku (ôsmy výrok), zrušil uznesenie o neodkladnom opatrení nariadené Okresným súdom Žiar nad Hronom č.k. 9P/6/2016-6 zo dňa 05.02.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 14CoP/22/2016-31 zo dňa 18.04.2016, ktorým bolo uznesenie o neodkladnom opatrení potvrdené počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku (deviaty výrok) a žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal (desiaty výrok).

1.2 Napadnutý rozsudok vydal súd prvej inštancie po doplnení dokazovania v zmysle uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 17CoP/36/2019-986 zo dňa 29.04.2020, ktorým bol zrušený prvý rozsudok súdu prvej inštancie č.k. 14P/1/2017-826 zo dňa 02.05.2019; z obsahu spisu a odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplynulo, že matka maloletých detí sa návrhom na začatie konania doručeným súdu prvej inštancie dňa 03.02.2016 domáhala úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom; matka požadovala zverenie maloletých detí do svojej osobnej starostlivosti; otec požadoval zveriť maloleté deti tiež do svojej osobnej starostlivosti, alternatívne požadoval striedavú osobnú starostlivosť s poukazom na čo sa súd prvej inštancie zaoberal, či sú splnené podmienky pre zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti rodičov; na základe vykonaného dokazovania dospel súd prvej inštancie k záveru o splnení zákonných podmienok na zverenie obidvoch maloletých detí do osobnej starostlivosti matky; súd prvej inštancie nezistil kumulatívne splnenie všetkých hmotnoprávných podmienok pre nariadenie striedavej osobnej starostlivosti rodičov a nezistil ani naplnenie podmienok pre zverenie maloletých detí do výlučnej starostlivosti otca; skonštatoval, že maloleté deti majú toho času k otcovi negatívny postoj, citovo a v dôvere preferujú matku, a preto by striedavá starostlivosť, resp. výlučná osobná starostlivosť otca nebola v záujme maloletých detí; súd prvej inštancie poukázal na to, že odmietavý postoj maloletých voči otcovi bol spôsobený udalosťami z februára 2021 a marca 2021, keď však podiel na odmietaní otca majú obaja rodičia; súd prvej inštancie zisťoval stanovisko maloletých detí k starostlivosti rodičov o ne pohovorom s maloletými deťmi v zmysle § 38 ods. 2 C.m.p. bez prítomnosti iných osôb; z pohovoru s deťmi vyplynulo, že napriek tomu, že majú citové väzby na oboch rodičov, v citovej väzbe preferujú matku, ktorá je voči nim chápavejšia a otvorenejšia; u otca majú za to, že nerešpektuje ich názory napriek tomu, že sú vo veku, kedy by mal byť ich názorom prístupný; rešpektujúc názor maloletých detí zveril súd prvej inštancie maloleté deti do osobnej starostlivosti matky, keď vzal do úvahy skutočnosť, že deti od počiatku súdneho konania prezentovali názor žiť s matkou a s otcom sa stretávať; poukázal na to, že aj kolízny opatrovník odporučil zveriť deti do osobnej starostlivosti matky a upraviť styk otca s nimi; súd prvej inštancie vyhodnotil aj to, že otec prenáša negatívne emócie voči matke do komunikácie s maloletými, no z pohovoru s maloletými deťmi nezistil, že by naopak matka svoje negatívne postoje prenášala do výchovy k deťom; aj keď majú maloleté deti v súčasnosti k otcovi odmietavý postoj, styk otca s maloletými súd prvej inštancie upravil v rozsahu, ktorý bol vyhovujúci pre maloleté v čase, keď kontakt s otcom neodmietali, a to z dôvodu normalizovania vzťahu medzi nimi; matke uložil povinnosť maloleté na styk pripraviť a otcovi odovzdať a otcovi uložil povinnosť maloleté po stretnutí odovzdať matke; súčasne na návrh kolízneho opatrovníka nariadil vo veci výchovné opatrenie a uložil rodičom a maloletým deťom povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na špecializovanom pracovisku za účelom odstránenia narušených vzťahov medzi otcom a maloletými deťmi; ďalej súd prvej inštancie rozhodol, že každý z rodičov bude maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok; nakoľko zveril

maloleté deti do osobnej starostlivosti matky, uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej I. sumou 140,- € mesačne a na výživu maloletej V. U. sumou 110,- € mesačne, keď dospel na základe vykonaného dokazovania k záveru, že priemerný mesačný výdavok na maloletú I. je v sume 258,52 € a na maloletú V. U. v sume 252,66 €; súd prvej inštancie vyhovel žiadosti matky určiť otcovi výživné pre maloleté deti až počnúc právoplatnosťou rozsudku a z tohto dôvodu otcovi dlh na zameškanom výživnom nevznikol; v zmysle § 363 C.m.p. súd prvej inštancie zrušil uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom o nariadenom neodkladnom opatrení.

1.3 Súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ustanovenia § 36 ods. 1, § 24 ods. 1, 2 a 4, § 28 ods. 2, § 25 ods. 1 a 2, § 37 ods. 2, 7 a 8, § 62 ods. 1, 2, 4 a 5, § 75 ods. 1 a § 76 ods. 1 Zákona o rodine; o trovách konania rozhodol podľa § 52 C.m.p.

2. Podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov účastníkov konania v odvolacom konaní (§ 393 ods. 2 prvá veta druhá rubrika C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 a 2 C.m.p.).

2.1 Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali prostredníctvom svojich právnych zástupcov samostatné odvolania obidvaja rodičia maloletých detí.

2.2 Matka podala včas odvolanie zo dňa 24.05.2021 (č.l. 1553-1555 spisu); rozsudok súdu prvej inštancie napadla vo výroku o zastupovaní maloletých detí (druhý výrok) a vo výroku o styku otca s maloletými deťmi (piaty výrok); z obsahu odvolania vyplýva, že uplatňuje odvolací dôvod podľa § 62 ods. 1 C.m.p., t.j. že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci; matka v odvolaní namietala, že vzhľadom na aktuálne sa správanie otca má výhrady voči zastupovaniu maloletých oboma rodičmi; maloletá I. si vybrala strednú školu, ku ktorej otec zaujal odmietavé stanovisko, neberie do úvahy záujem maloletého dieťaťa, odmieta s ním diskutovať a hľadať riešenia; prvoradým cieľom otca je presadiť si vlastnú vôľu bez ohľadu na spôsobené následky; žiadala, aby odvolací súd obmedzil právo otca zastupovať obe deti aspoň do času, kým otec nepodstúpi výchovné opatrenie a nenastane v jeho správaní progres; otec sa návrhom na súde domáha rozhodnutia o veciach maloletého dieťaťa, o ktorých sa rodičia nevedia dohodnúť a to, aby súd rozhodol, že si maloletá I. podá prihlášku na strednú školu v X. P. alebo I. a nepodá na školu v W.; otec absurdne argumentuje, že sa matka chce maloletej zbaviť a predĺžiť platenie výživného zo strany otca; matka v odvolaní nesúhlasila ani s úpravou rozsahu styku otca s maloletými deťmi, ktorý považovala za rozsiahly; uviedla, že problém medzi otcom a maloletými deťmi nastal, keď otec zavolať na matku policajnú hliadku, pričom maloleté deti hliadke uviedli, že s otcom ísť nechcú; pokiaľ otec uvádza, že maloletá I. si tajne zriadila účet na sociálnej sieti, matka maloletej poukazuje na to, že si ho maloletá zriadila kým bola v starostlivosti u otca a nudila sa; rovnako aj nevhodné obliekanie a maľovanie sa deje v čase u otca, ktorý je v práci a maloleté deti sa nudia; z výsluchu maloletých detí je zrejmé, že si nevedia predstaviť návštevy u otca a nechcú k nemu ísť; maloletá I. kontaktovala právnu zástupkyňu, že čo má robiť, aby nemusela chodiť k otcovi; otca považuje za despotickeho, ktorý nepripúšťa iný názor, než je ten jeho; matka zároveň konštatovala, že existuje nesmierny nepomer v tom ako otec pristupuje k maloletej I. a V. U.; otec na pojednávaní spomínal maloletú I. oveľa častejšie ako V., čo obe maloleté hodnotili negatívne; maloleté deti sú v citlivom veku a majú pozitívny vzťah k manželovi matky; otec maloletých nevie prejavovať lásku a všetko musí byť v súlade s jeho názormi; matka je toho názoru, že súd prvej inštancie na tento čas nemal upravovať styk otca s maloletými deťmi, nakoľko otec si ho bude vynucovať násilnou formou; navrhla, aby odvolací súd druhý výrok rozsudku súdu prvej inštancie zmenil a piaty výrok rozsudku súdu prvej inštancie zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie, resp. zmenil tak, že maloleté deti sú si schopné vzhľadom na svoj vek a vyspelosť s otcom samé dohodnúť stretnutia a teda piaty výrok napadnutého rozsudku zrušil a styk neupravoval.

2.3.1 Otec podal včas odvolanie zo dňa 07.06.2021 (č.l. 1577-1581 spisu); rozsudok napadol v prvom, treťom, štvrtom, piatom, šiestom a siedmom výroku z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) C.s.p., t.j. z dôvodov, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci; otec poukázal na to, že poradenský proces na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny (ďalej aj „úrad práce“) bol ukončený pre odmietavý postoj matky, ktorá nezaujíma o poradenstvo odôvodňovala onkologickým ochorením, čo sa však preukázalo ako účelové a nepravdivé; súd prvej inštancie rozsudkom sp. zn. 14P/1/2017 zo dňa 02.05.2019 poučil matku, že nemôže odmietať komunikáciu s otcom, správať sa konfliktne, odmietať

akékoľvek postoje otca, a že úlohu muža pri výchove detí plní otec a nie jej manžel; je nepravdivé tvrdenie matky, že odborné poradenstvo sa malo uskutočniť počas pandémie, keďže výrok o výchovnom opatrení nadobudol právoplatnosť dňa 14.06.2019, pričom uvedené mohlo prebiehať aj telefonicky alebo inou technikou; matka maloletých detí teda porušila svoju súdom uloženú povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu; ďalej otec maloletých vyslovil názor, že súd prvej inštancie bol vo veciach maloletých nečinný v rozpore s § 37 ods. 8 Zákona o rodine a spolu s úradom práce len svojou nečinnosťou poskytli ochranu svojvoľnému konaniu matky maloletých detí a jej nezáujmu o vyriešenie problému starostlivosti rodičov o maloleté deti, v dôsledku čoho maloleté deti otca odmietli i napriek tomu, že predtým k nemu pravidelne chodili; v zmysle konštantnej judikatúry je úloha oboch rodičov v živote maloletého dieťaťa nezastupiteľná; záujmom dieťaťa je, aby bolo v starostlivosti toho z rodičov, ktorý uznáva úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa; akékoľvek prisvojovanie si práva na rozhodovanie o tom, čo je alebo nie je najlepším záujmom spoločného dieťaťa len jedným z rodičov je dôvodom na využitie procesných prostriedkov na zmenu tohto nesprávneho postoja; pokiaľ preferenčný rodič svoj negatívny postoj nezmení ani v dôsledku vykonaných opatrení súdu, potom je nevyhnutnosťou zmena nesprávneho výchovného prostredia; súd prvej inštancie poskytol ochranu nezákonnému konaniu matky maloletých detí, keď vyhodnotil ako vhodné a bezpečné pre maloleté deti bývanie v neskolaudovanej stavbe minimálne od októbra 2020; zo správy Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie z roku 2017 vyplýva, že problémy maloletej V. sú zvýraznené aj častým sťahovaním sa a zmenami školy, pričom súd prvej inštancie nepovažoval skutočnosť, že matka maloletých detí sa za 5 rokov s maloletými deťmi už 8 krát sťahovala za destabilizáciu jej pomerov; matka maloletých detí otca o sťahovaní neinformovala; prihlásila deti do školy v B. O., kde po začiatku školského roka boli v škole prvý týždeň iba na zahájení a až po intervencii otca u riaditeľa školy a matky začali riadne chodiť do školy; podľa otca môže byť zisťovanie citových väzieb dieťaťa relevantné len v prípade, ak dieťa dlhšiu dobu nežije len s jedným z rodičov; je logické, že dieťa bude preferovať toho z rodičov, s ktorým prevažne žije, a ktorý mal dostatok priestoru ovplyvniť dieťa; tento stav však zavinila matka maloletých detí, ktorá zamedzila otcovi prístup k deťom, ktorý ich nevidel do pojednávania 4 mesiace; najskôr sa vyhovárala na riziko nákazy a potom, keď sa dal otec maloletých v deň plánovaného styku otestovať, mu zakázala vkročiť na jej pozemok, vyhrážala sa políciou a to napriek tomu, že mu deti predtým písali, že chcú ísť k nemu, ale matka im to nedovolí; otec maloletých detí pre istotu privolať policajnú hliadku, aby pokus o prevzatie maloletých detí zaznamenala, čo však matka obrátila v očiach detí proti nemu; tvrdenie, že maloletá dostala menštruáciu a necítila sa dobre považuje otec za vykonštruovanú výhovorku; súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil, že matka maloletých detí nebránila styku pred nariadeným výsluchom úmyselne; nevhodné vyjadrenia otca sú len následkom zúfalstva a bezmocnosti, pretože sa už viac ako 5 rokov domáha svojich rodičovských práv voči deťom; maloleté deti sa k otcovi správajú tak, že mu dávajú podmienky styku, trestajú ho a odmietajú, nakoľko sa im jeho výchova nepáči; kým nebolo nariadené pojednávanie bol vzťah otca s maloletými deťmi výborný a maloleté deti boli v roku 2020 v starostlivosti otca 136 dní; 4 mesiace v živote maloletých detí sú veľmi dlhý čas, za ktorý sa matke podarilo dosiahnuť narušenie vzťahu medzi otcom a deťmi; v konaní bolo preukázané, že matka je nespôsobilá maloleté deti vychovávať a teda existuje dôvod na bezodkladné zverenie maloletých detí do starostlivosti otca; záver súdu prvej inštancie, že otec maloletých detí nespochybnil odôvodnenosť výdavkov vyčíslených matkou je nepravdivý, keďže otec maloletých detí tieto výdavky poprel už v písomnom podaní zo dňa 29.03.2021; matka maloletých detí výdavky nezdokladovala a dokonca niektoré ňou uvádzané výdavky neboli vynaložené na deti, ale na veci slúžiace matke maloletých detí, jej manželovi a synovi.

2.3.2 V rámci svojho odvolania sa otec maloletých vyjadril aj k odvolaniu matky, pričom zopakoval, že hnev prejavuje len v návale zúfalstva a bezmocnosti v dôsledku dlhoročných klamstiev matky a jej manipulácii detí; nie je pravda, že maloletá I. s matkou otcovi výber strednej školy riadne oznámili; matka o tom otca prvýkrát informovala až v januári 2021, kedy už zabránila jej stretávaniu sa s otcom, takže ten nemal možnosť zmenu zámerov štúdia s dcérou prebrať a musel podať na súd návrh na rozhodnutie o veciach maloletého dieťaťa, o ktorých sa rodičia nevedia dohodnúť; tvrdenie matky, že otec odmieta diskutovať a hľadať riešenia je klamstvom, nakoľko maloleté deti s ním odmietli komunikovať; maloletá I. sa posledné roky otcovi vyjadrovala v tom zmysle, že sa rozhodla študovať grafický dizajn; poukázal na vyjadrenie výchovnej poradkyne základnej školy, ktorú I. navštevuje, v zmysle ktorého bola poradkyňa prekvapená výberom školy v W. a I. odporučila strednú umeleckú školu v I. alebo v X. P.; skutočnosť, že otec maloletých detí nesúhlasí s výberom školy nemôže byť dôvodom na obmedzenie jeho rodičovských práv; na vyvrátenie tvrdenia matky, že maloleté sa u matky nemaľujú otec v prílohe doložil fotku namaľovaných maloletých detí s matkou aj spolu s fotkou maloletej I. na sociálnej sieti; poukázal na to, že pri výsluchu na súde boli maloleté veselé, žovíálne a otca ignorovali; nepovažuje za vhodné správanie

sa manžela matky na pojednávaní, kde celý čas deťom hladkal ruky a pred pojednávacou miestnosťou maloletej aj stehno; k námietke matky ohľadom rozsahu styku uviedol, že úprava styku s maloletými deťmi v určenom rozsahu je nutná práve z dôvodu, že rodičia sa na styku nedohodli a matka maloleté deti neusmernila, že je aj ich povinnosťou sa výchove oboch rodičov podrobiť.

2.3.3 Vzhľadom na vyššie uvedené otec maloletých navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v druhom výroku ako vecne správny potvrdil a v prvom a treťom až siedmom výroku zrušil a vo veci rozhodol tak, že zverí maloleté deti do osobnej starostlivosti otca s tým, že podľa úvahy súdu uloží matke povinnosť platiť maloletým deťom výživné a upraví ich styk s matkou.

2.4 Kolízny opatrovník vo vyjadrení zo dňa 15.06.2021 (č.l. 1592 spisu) uviedol, že odvolanie matky berie na vedomie; skonštatoval, že doba trvania pojednávani predmetného konania môže u maloletých spôsobovať sekundárnu viktimizáciu, čomu je dobré predchádzať; poukázal na to, že nakoľko rodičia neboli doteraz schopní konštruktívnej dohody je potrebné v konaní zohľadniť čo najlepší záujem maloletých detí.

2.5 Na výzvu súdu prvej inštancie zaslal kolízny opatrovník priebežnú správu z poradenského procesu s rodičmi a maloletými deťmi zo dňa 15.06.2021 (č.l. 1595-1596 spisu), z ktorej je zrejmé, že sa doteraz uskutočnili štyri individuálne konzultácie, jedna s každým členom rodiny, ktorých obsahom bolo nadviazanie kontaktu s klientmi a práca na ich motivácii k spolupráci, ktorí na tento čas pracujú a sú dochvilní.

2.6 Kolízny opatrovník vo vyjadrení zo dňa 18.06.2021 (č.l. 1605 spisu) k odvolaniu otca uviedol, že ho berie na vedomie; skonštatoval, že ak by mal odvolací súd za preukázané, že súd prvej inštancie nerozhodoval v záujme maloletých detí a v prípade, že by ani konzultácie ohľadom prebiehajúceho výchovného opatrenia neplnili svoj účel, necháva na zvážení súdu opakovane navrhnúť posúdenie znalcom z oblasti psychológie a vzhľadom na to, že rodičia nie sú schopní konštruktívnej dohody aj posúdenie znalcom z oblasti psychiatrie.

2.7 Matka vo vyjadrení zo dňa 30.06.2021 (č.l. 1612 spisu) k odvolaniu otca uviedla, že otec v odvolaní opakuje skutočnosti, s ktorými sa už vysporiadal súd prvej inštancie; na vzťahu s otcom intenzívne pracuje, no napriek tomu maloleté deti otca rázne odmietajú; poukázala na telefonické rozhovory otca s maloletými deťmi, z ktorých vyplýva nevhodné správanie sa otca; k stanovisku výchovnej poradkyne, na ktoré odkázal otec maloletých uviedla, že táto sa počas konfrontácie priznala, že s otcom viedla niekoľko rozhovorov na tému uvádzanú v stanovisku; k fotografii maloletej predloženej otcom uviedla, že ju považuje za vkusnú; čo sa týka jej manžela, maloleté deti sa na neho radi obracajú, keď majú problémy v škole s tým, že on im pomáha; k vyjadreniu doložila e-mail otca maloletých detí adresovaný matke.

2.8 Dňa 19.07.2021 bolo súdu prvej inštancie prostredníctvom právnej zástupkyne doručené podanie matky maloletých detí (č.l. 1619 spisu), v ktorom poukázala na komunikáciu zo strany otca, ktorú doložila v prílohe a uviedla, že situácia v rodine je „kalamitná“.

2.9 Otec vo vyjadrení zo dňa 09.08.2021 (č.l. 1628-1629 spisu) k odvolaniu matky uviedol, že namieta osočujúce podanie matky maloletých detí; znovu poukázal na to, že v návale zúfalstva a situačného stresu prejavuje hnev a snahu brániť sa proti dlhoročným klamstvám matky a manipulácií detí zo strany matky; vzhľadom na hodnotenie otca zo strany matky je zrejmé, že maloleté deti, ktoré sú mesiace bez kontaktu sním, sa k tomu nebudú stavať inak; súd nemôže pripustiť, že ak sa dievčatám v adolescentnom veku zdá, že ich neberie ako dospelé, tak ich nemôže vychovávať a spolurozhodovať o nich; matka maloletých detí sa mylne domnieva, že ona jediná vie, čo je pre maloleté deti najlepšie a ak otec s jej názorom nesúhlasí, je potrebné mu obmedziť rodičovské práva; pokiaľ matka spochybňuje nezávislosť výchovnej poradkyne, otec poukazuje na to, že výchovná poradkyňa svoje vyjadrenie napísala pravdivo a podľa svojho najlepšieho svedomia; čo sa týka fotky maloletej I., otec pripomína, že ide o fotku na profile 12-ročného dievčaťa a vzhľadom na hroziace riziká zo sociálnych sietí treba byť v tomto smere opatrný; opätovne poukázal na podľa neho nevhodné správanie sa manžela matky maloletých detí.

2.10 Dňa 03.09.2021 bolo odvolaciemu súdu doručené podanie matky maloletých detí (č.l. 1637 spisu) o tom, že adresovala Ministerstvu vnútra, prezídiu policajného zboru SR, národnej kriminálnej agentúre (ďalej aj „NAKA“) a Okresnej prokuratúre Zvolen podanie, kde žiadala prešetriť skutočnosti tvrdené

otcom, že svoj prípad konzultoval s kompetentnými z NAKA, kde mu mali byť doporučené efektívne riešenia mimo konania na súde; dodala, že výchovné opatrenie sa realizuje, ale zatiaľ je bez výsledku a maloleté odmietajú otca navštíviť.

2.11 Vo vyjadrení zo dňa 24.09.2021 (č.l. 1657-1658 spisu) otec maloletých zopakoval svoje argumenty uvádzané už v predošlých podaniach a poukázal na to, že maloletá nastúpila bez súhlasu otca na strednú školu v W.; matka maloletých detí otca zavádzala o prijatí maloletej I. na školu do I., keď mu na e-mail poslala doklad o prijatí na túto školu, hoci už bolo jasné, že I. nastupuje na konzervatórium do W.; maloletá I. podmieňuje stretávanie sa s otcom tým, že on bude súhlasiť s jej štúdiom v W.; nie je pravdivé ani tvrdenie matky, že výchovné opatrenia sa riadne realizujú; s maloletou V. sa stretnutie zatiaľ neuskutočnilo a s maloletou I. sa uskutočnilo len jedno stretnutie a následne psychologička oznámila otcovi, že I. nepovažuje ďalšie stretnutia za osožné; otec sa nestotožňuje ani s vedením odborného poradenstva zo strany psychologičky, nakoľko maloletú nijakým spôsobom nevychováva k úcte k rodičovi a rozhovor medzi otcom a maloletou I. bol vedený ako rozhovor dvoch rovesníkov; názor maloletého dieťaťa nemôže byť jediným faktorom na marenie práva a povinnosti rodiča starať sa o svoje dieťa a riadne ho vychovávať; akékoľvek si prisvojovanie práva na rozhodovanie o maloletom dieťati len jedným rodičom je dôvodom na zmenu rozhodnutia o zverení; vzhľadom na uvedené otec poukázal na nevyhnutnosť zmeny výchovného prostredia.

3. Dôkazy vykonané v odvolacom konaní a ich vyhodnotenie (§ 393 ods. 2 prvá veta tretia rubrika C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p.).

3.1 V prejednávanej veci nevykonal odvolací súd v odvolacom konaní žiadne dôkazy a pri rozhodovaní bol viazaný skutočným stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.).

4. Zistený skutkový stav a právne posúdenie veci s prípadným odkazom na ustálenú rozhodovaciu prax (§ 393 ods. 2 prvá veta štvrtá rubrika C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p.).

4.1 Krajský súd, funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaniach matky a otca maloletých detí podľa § 34 C.s.p. preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. po zohľadnení, že podľa § 65 C.m.p. nie je viazaný rozsahom odvolania a podľa § 66 C.m.p. nie je viazaný odvolacími dôvodmi a rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky (prvý výrok), vo výroku o zastupovaní maloletých detí (druhý výrok), vo výroku o určení výživného na maloletú I. J. (tretí výrok), vo výroku o určení výživného na maloletú V. U. J. (štvrtý výrok), vo výroku o úprave styku otca s maloletými deťmi (piaty výrok), vo výroku o povinnosti matky maloleté deti na stretnutie s otcom pripraviť a odovzdať (šiesty výrok), vo výroku o povinnosti otca maloleté deti po stretnutí odovzdať matke (siedmy výrok) a v závislom výroku o trovách konania (desiaty výrok) podľa § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p. ako vecne správny potvrdil.

4.2 Podľa § 387 ods. 1 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

4.3 Podľa § 387 ods. 2 C.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

4.4.1 Odvolací súd posudzuje vec opakovane; v uznesení č.k. 17CoP/36/2019-986 zo dňa 29.04.2020, ktorým zrušil prvý rozsudok súdu prvej inštancie č.k. 14P/1/2017-826 zo dňa 02.05.2019 odvolací konštatoval, že súd prvej inštancie nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci, keď pri svojom rozhodovaní vychádzal zo znaleckého posudku znalca T. K. B., ktorý z hľadiska obsahového vymedzenia nebol zapísaný do odvetvia znaleckej činnosti vyžadovanej pre zodpovedanie odborných otázok a zároveň neuskutočnil výsluch maloletých detí na súde za účelom odstránenie rozporov medzi rodičmi o miere informovanosti detí o predmete konania a vhodnosti kladenia otázok pri predchádzajúcich zisťovaniach názoru maloletých detí na úrade práce; odvolací súd uložil súdu prvej inštancie doplniť dokazovanie nariadením znaleckého dokazovania znalcom zapísaným do príslušného odvetvia (Poradenská psychológia), vykonaním výsluchu maloletých detí za účelom zistenia ich názoru na otázku zverenia niektorému z rodičov, prípadne zverenia do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch

rodičov a doplniť dokazovanie ohľadne aktuálnych pomerov otca, matky a maloletých detí, najmä vo vzťahu k výživnému.

4.4.2 Odvolací súd dospel k záveru, že pre rozhodnutie odvolacieho súdu o podaných odvolaniach bol postačujúci skutkový (skutočný) stav veci, ako ho zistil súd prvej inštancie po doplnení dokazovania v zmysle zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu (odvolací súd uvádza, že sa stotožňuje aj s postupom súdu prvej inštancie, ktorý s poukazom na dostatočne zistený skutkový stav po doplnení dokazovania najmä výsluchom maloletých detí nepovažoval za nevyhnutné nariaďovať ďalšie znalecké dokazovanie), z ktorého pri rozhodovaní vychádzal aj odvolací súd (§ 383 C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p.); pre rozhodnutie odvolacieho súdu o podaných odvolaniach tak nebolo potrebné opakovať ani dopĺňať dokazovanie (§ 384 C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p.); odvolací súd preskúmal všetky odvolacie námietky matky a otca ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie a udáva, že sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie vo vzťahu k napadnutým výrokom rozsudku súdu prvej inštancie, v tomto smere si osvojuje dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a v zmysle § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. na tieto v celom rozsahu poukazuje; preskúmaním veci odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil; odvolací súd nezistil dôvody na odlišné rozhodnutie vo veci a stotožňuje sa so záverom súdu prvej inštancie, že v prejednávanej veci sú splnené podmienky na zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti matky a úpravu styku otca s maloletými v takom rozsahu ako určil súd prvej inštancie s tým, že zastupovať maloleté detí budú obaja rodičia a súčasne na určenie výživného pre maloleté deti zo strany otca v sumách mesačne podľa napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie; odvolacie námietky matky a otca ani ostatný obsah spisu neboli podkladom pre privodenie zmeny napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu, nakoľko ani v odvolacom konaní neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci; odvolací súd nezistil ani žiadne vady konania pred súdom prvej inštancie, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 67 C.m.p.).

4.5 Odvolací súd považuje napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v prvom výroku o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky za vecne správny zodpovedajúci zistenému skutočnému stavu veci a správne právne posúdeniu veci (§ 387 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p.); rodičovské práva a povinnosti patria od narodenia dieťaťa do jeho plnoletosti obom rodičom, ktorí si sú pri ich výkone zásadne rovnoprávni; súčasťou výkonu rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, zastupovanie maloletého dieťaťa a správa majetku maloletého dieťaťa; do pojmu výchova dieťaťa možno zahrnúť právo mať dieťa pri sebe, zabezpečovať jeho osobnú starostlivosť, resp. udržiavať s ním pravidelný styk; pokiaľ rodičia maloletého spolu nežijú, súd upraví rozsudkom výkon ich rodičovských práv a povinností, resp. schváli rodičovskú dohodu; rozhodnutie o tom, ktorému z rodičov sa dieťa zverí do osobnej starostlivosti zohľadňuje množstvo faktorov, jednak na strane rodičov, jednak na strane dieťaťa; súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a na schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom; maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú a v konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa má maloleté dieťa právo byť vypočuté, pričom jeho názoru musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti (§ 43 Zákona o rodine); rovnako aj článok 12 Dohovoru o právach dieťaťa ustanovuje, že štáty, ktoré sú zmluvnou stranou dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom názorom dieťaťa sa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni; uvedené právo dieťaťa korešponduje s povinnosťou súdu prihliadnúť na názor dieťaťa podľa § 38 C.m.p.; názor maloletého dieťaťa súd zisťuje prostredníctvom jeho zástupcu alebo príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí alebo výsluchom maloletého dieťaťa aj bez prítomnosti rodičov alebo iných osôb zodpovedných za výchovu maloletého dieťaťa; pre tento účel sa dieťaťu poskytuje najmä možnosť, aby sa vypočulo v každom súdnom konaní, ktoré sa ho dotýka; vzhľadom na to, že otec maloletých detí požadoval počas konania pred súdom prvej inštancie okrem výlučnej osobnej starostlivosti aj striedavú osobnú starostlivosť, súd prvej inštancie v zmysle § 24 ods. 2 Zákona o rodine správne skúmal, či by bola striedavá osobná starostlivosť v záujme maloletých detí; pokiaľ ide o zverenie maloletých detí buď do

výlučnej starostlivosti jedného z rodičov alebo do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov (hoci striedavú osobnú starostlivosť už otec v odvolaní nepožaduje), odvolací súd má na základe výsledkov vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie za to, že je v záujme maloletých, aby boli zverené do osobnej starostlivosti matky, tak ako rozhodol súd prvej inštancie; odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s podrobným, precíznym a komplexným odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, že v danom prípade neboli naplnené podmienky pre zverenie maloletých do výlučnej osobnej starostlivosti otca a rovnako neboli kumulatívne splnené všetky hmotnoprávne predpoklady pre nariadenie striedavej osobnej starostlivosti, pretože uvedené by nebolo v najlepšom záujme maloletých detí, ale naopak v rozpore s ich názorom a postojom, keď maloleté deti počas celého konania prezentovali, že chcú byť v starostlivosti matky (pohovory u kolízneho opatrovníka v dňoch 09.02.2016, 12.06.2017, 23.01.2018, 27.02.2019 a pohovor pred súdom prvej inštancie dňa 22.04.2021); odvolací súd poukazuje na to, že sa nejedná len o jednu výpoveď maloletých detí, ale o opakovanú prezentáciu ich názoru na danú vec v časovom rozsahu viacerých rokov; nie je teda dôvodná argumentácia otca maloletých detí, že v priebehu štyroch mesiacov, keď sa s maloletými deťmi nestretol malo dôjsť k zmene názoru maloletých z dôvodu pôsobenia matky maloletých detí na ne; z pohovoru s maloletými deťmi zo dňa 22.04.2021 mal súd prvej inštancie za preukázané, že obe maloleté deti by sa nevedeli stotožniť so striedavou osobnou starostlivosťou, resp. s tým, že by mali byť zverené do osobnej starostlivosti otcovi, pričom z uvedeného vypočítania naopak vyplynulo, že došlo k narušeniu vzťahu medzi otcom a maloletými deťmi; maloleté deti opisovali viaceré situácie, kedy sa dostali s otcom do konfliktu, čo dôvodili najmä tým, že otec ich názory nerešpektuje a snaží sa presadiť len tie svoje; z pohovoru je zrejmé, že v maloletej V. zanechala negatívne pocity voči otcovi najmä situácia, kedy maloletá nechcela ísť k otcovi z dôvodu ženských ťažkostí (čo však otcovi ona ani matka neuviedli), žiadali ho aj s I. o iný termín stretnutia, lenže otec to nerešpektoval a prišiel po maloleté deti za účasti ním privolanej policajnej hliadky; maloletá I. taktiež opísala zhoršený vzťah k otcovi a to najmä z dôvodu, že si prečítala e-mail, ktorý o nej poslal otec matke a tento sa voči nej niesol v negatívnom duchu (otec o nej napísal, že sa stane „lahkou dievčinou“); na otázku súdu prvej inštancie na pojednávaní konanom dňa 22.04.2021, či maloleté chcú niečo dodať k tomu, že otec žiada, aby boli zverené do jeho starostlivosti, resp. do starostlivosti obidvoch rodičov v rovnakých intervaloch, obe maloleté deti zhodne uviedli, že chcú byť „u maminy“; s poukazom na vyššie uvedené po zohľadnení názoru maloletých detí, ktorému je potrebné vzhľadom na ich vek a rozumovú vyspelosť venovať náležitú pozornosť, má odvolací súd za to, že v súčasnosti je v najlepšom záujme maloletých detí ich zverenie do osobnej starostlivosti matky s tým, že styk otca s maloletými deťmi bude upravený (bod 4.6. odôvodnenia tohto rozhodnutia); ani odvolací súd nespochybňuje schopnosť otca postarať sa o maloleté deti, vzhľadom však na (2) vyjadrený názor maloletých detí, ktoré sú vo veku, kedy sú už schopné pochopiť význam svojho konania, ako aj (2) na aktuálne nezhody medzi otcom a maloletými deťmi, nebolo možné zveriť maloleté deti do osobnej starostlivosti otca, resp. striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov; zo zisteného skutočného stavu veci nevyplývajú ani odvolaciu súdu žiadne prekážky na strane matky maloletých detí, ktoré by bránili zvereniu maloletých do jej osobnej starostlivosti; pokiaľ otec maloletých detí v odvolaní poukazuje na to, že tieto bývali od októbra 2020 v neskolaudovanej stavbe, odvolací súd uvádza, že s uvedenou argumentáciou otca sa už súd prvej inštancie dostatočne vysporiadal v bode 93 odôvodnenia napadnutého rozsudku, s ktorým odôvodnením sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje; k argumentácii otca, že on hnev (a z toho vyplývajúce nevhodné vyjadrenia) prejavuje len v dôsledku návalu zúfalstva, bezmocnosti a situačného stresu, odvolací súd uvádza, že otec tieto svoje neprimerané a nevhodné reakcie (akou je napr. e-mailová komunikácia, kde otec poukazuje na to, že konzultuje uvedený prípad s „kompetentnými z NAKA“) na jednej strane uvedeným ospravedlňuje, no na druhej strane on matke, ktorá môže byť taktiež z celkovej rodinnej situácie zúfalá, žiadne „pochybenia“, resp. situácie, ktoré nie sú podľa jeho predstáv, netoleruje; pomery v rodine sú napäté a uvedené reakcie otca určite nenapomáhajú už v súčasnosti dosť narušenému vzťahu medzi rodičmi maloletých detí ako aj samotnému vzťahu medzi otcom a maloletými deťmi; odvolací súd apeluje na oboch rodičov, aby v najlepšom záujme maloletých detí pracovali na zlepšení svojej vzájomnej komunikácie a postoja voči tomu druhému; otec si musí uvedomiť, že maloleté deti sú dievčatá v dospievajúcom veku a je potrebné pristupovať k nim citlivo, dať im pocit istoty, vypočuť si aj ich vlastné názory a nepresadzovať nasilu svoje názory; súčasne matka si musí uvedomiť, že otec maloletých detí má rovnako ako ona rodičovské práva a aj on sa má podieľať na výchove a rozhodovaní o maloletých deťoch (pozri body 4.6 a 4.7 odôvodnenia); náprave uvedených vzťahov v rodine by však podľa názoru odvolacieho súdu malo napomôcť aj nariadené výchovné opatrenie súdom prvej inštancie (odborné poradenstvo), voči ktorému sa žiaden z rodičov neodvolal, a ktoré sa už začalo realizovať.

4.6 Pokiaľ je dieťa zverené do výlučnej osobnej starostlivosti jedného rodiča upraví súd styk dieťaťa s rodičom, ktorému dieťa nie je zverené do osobnej starostlivosti; súd dbá na to, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného styku s obidvomi rodičmi; právu styku rodiča s dieťaťom korešponduje právo dieťaťa poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť, ako aj právo dieťaťa na zachovanie jeho totožnosti a rodinných záväzkov; podľa súdnej praxe „v prípade, keď súdy rozhodujú o úprave styku rodičov s dieťaťom, je nutné vychádzať z toho, že právom oboch rodičov je v zásade rovnakou mierou sa o dieťa starať a podieľať sa na jeho výchove, s čím korešponduje i právo samotného dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov; rozhodnutím súdu by tomuto dieťaťu malo byť umožnené stýkať sa s oboma rodičmi v takej miere, aby bol postulát rovnakej rodičovskej starostlivosti čo najviac naplnený; takéto usporiadanie vzťahov je spravidla vždy v najlepšom záujme dieťaťa, pričom odchýlky od tohto princípu musia byť odôvodnené ochranou nejakého iného, dostatočne silného legitímneho záujmu, pričom konkrétne skutočnosti, o ktoré sa tento záujem opiera, musia byť v danom konaní preukázané“ (porovnaj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 421/2019 zo dňa 22.10.2019); v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých ide predovšetkým o záujem maloletých detí v zmysle čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa a výsledok konania by mal zodpovedať najlepšiemu záujmu maloletých detí; je v záujme maloletých detí, aby mali zabezpečený pravidelný osobný kontakt s oboma rodičmi, súd pritom musí brať do úvahy špecifiká každého jedného prípadu a z týchto skutočností vyabstrahovať, čo je v ich najlepšom záujme; podľa ďalšieho názoru súdnej praxe „pojem najlepší záujem dieťaťa podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa nie je v dohovore definovaný všeobecnými kritériami ani vo vzťahu ku konkrétnym okolnostiam, ale obsah tohto pojmu je možné interpretovať z obsahu jednotlivých článkov vnímaných vo vzájomných súvislostiach v kontexte celého dokumentu; zdôraznil, že v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ale aj judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky vo všetkých rozhodnutiach týkajúcich sa detí musia byť rozhodujúcim hľadiskom ich najlepšie záujmy; tento záujem sa skladá z dvoch zložiek; na jednej strane vyžaduje udržiavanie väzieb dieťaťa s jeho rodinou okrem prípadov, keď sa konkrétna rodina preukáže ako nevhodná, z čoho vyplýva, že rodinné väzby môžu byť pretrhnuté iba vo veľmi výnimočných prípadoch a musí byť vykonané všetko v záujme zachovania osobných vzťahov a ak je to vhodné, v záujme obnovy rodiny; na druhej strane je podľa rozhodnutia ústavného súdu v záujme dieťaťa, aby bola jeho výchova zabezpečená v stabilnom prostredí a rodičom nemôže byť podľa článku 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd umožnené uplatňovať opatrenia, ktoré by mohli poškodiť zdravie alebo vývoj dieťaťa; označený článok dohovoru vyžaduje zo strany orgánov verejnej moci rozhodovanie zachovávajúce rovnováhu medzi záujmami dieťaťa a záujmami rodičov, osobitná pozornosť v tomto procese však musí byť venovaná najlepšiemu záujmu dieťaťa, ktorý v závislosti na jeho povahe a význame môže prevážiť nad záujmami rodičov“ (porovnaj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 422/2016 zo dňa 07.07.2016); otec osobitnými konkrétnymi námietkami nenapadol výrok rozsudku súdu prvej inštancie o úprave jeho styku s maloletými deťmi, nesúhlasil s ním len z dôvodu, že žiadal prioritne ich zverenie do svojej osobnej starostlivosti; matka v odvolaní namietala úpravu styku otca s maloletými deťmi s poukazom na to, že rozsah styku považuje za rozsiahly, otec si styk s maloletými deťmi bude vynucovať násilnou formou a maloleté deti si sú schopné vzhľadom na svoj vek a vyspelosť dohodnúť stretávanie s otcom aj samé; uvedenú odvolaciu argumentáciu matky však odvolací súd nepovažuje za dôvodnú, naopak plne sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o potrebe úpravy styku maloletých detí s otcom; je v záujme maloletých detí, konkrétne v záujme na opätovnom vytvorení väzby medzi maloletými deťmi a otcom, aby bol ich styk upravený súdnym rozhodnutím, aj keď zo súdneho spisu vyplýva, že vzájomný vzťah medzi nimi je v súčasnosti narušený; vzhľadom na uvedené aj na skutkovú situáciu opísanú v bode 4.5 odôvodnenia tohto rozsudku je podľa názoru odvolacieho súdu nevyhnutná úprava styku otca s maloletými deťmi; zverením maloletých detí do osobnej starostlivosti matky bez úpravy styku s otcom by podľa odvolacieho súdu došlo ešte k väčšiemu odcudzeniu medzi otcom a maloletými deťmi; nie je predpoklad, že by sa v prípade neupravenia styku obnovil kontakt medzi otcom a maloletými deťmi, ale práve naopak, odvolací súd je toho názoru, že by sa vytvorila ešte väčšia bariéra v ich vzájomnom vzťahu; vzhľadom na postoj maloletých detí, ktoré v súčasnosti otca odmietajú, by ani nebol predpoklad, že by z ich strany bol záujem o dohodnutie si stretávania s otcom tak, ako uvádza matka maloletých detí; konkrétny rozsah styku (z hľadiska času a obdobi) súd prvej inštancie určil v takom istom rozsahu ako sa realizoval pôvodne, kým maloleté deti nemali odmietavý postoj voči otcovi, pričom odvolací súd nedospel k záveru o potrebné zmeny rozsahu styku, určený rozsah styku otca s maloletými považuje za adekvátny a žiaduci pre opätovný rozvoj vzťahov medzi otcom a maloletými deťmi, a preto ho ponechal v takom rozsahu ako určil súd prvej inštancie; odvolací súd zohľadnil skutočnosť, že v súčasnosti prebieha nariadené odborné poradenstvo matke a otcovi aj za účasti maloletých detí za účelom zlepšenia ich komunikácie a postojov,

preto zákaz styku otca s maloletými deťmi by predstavoval neprímeraný zásah do práv otca ako aj samotných maloletých detí; obsah spisu nedáva podklad pre potvrdenie predpokladu matky o možnosti otca násilne si vynucovať styk s maloletými deťmi; pokiaľ mala matka pod „násilným“ vynucovaním styku otca s maloletými deťmi na mysli prípadný výkon rozhodnutia (Em), platná právna úprava vyplývajúca z Civilného mimosporového poriadku a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 207/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých (ďalej aj „vyhláška č. 207/2016 Z. z.“) zdôrazňuje ochranu maloletého dieťaťa pred ujmom, ktorá by mohla vzniknúť núteným výkonom rozhodnutia a ukladá súdu povinnosť zohľadňovať nielen správanie sa povinného pri plnení povinností, ale aj správanie sa oprávneného pri realizácii práv vyplývajúcich z rozhodnutia, ako aj správanie sa a názor maloletého dieťaťa; pri rozhodovaní o nariadení výkonu rozhodnutia súd v súlade s § 3 vyhlášky č. 207/2016 Z. z. zisťuje, či sa povinný podrobuje rozhodnutiu a či existujú ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa povinný nemôže podrobovať rozhodnutiu, preto podľa odvolacieho súdu táto právna úprava predstavuje dostatočnú ochranu maloletých detí aj pred prípadným výkonom rozhodnutia (napadnutého rozsudku o úprave styku) v rozpore so záujmom maloletých detí. S poukazom na vecnú správnosť výroku o úprave styku otca s maloletými deťmi sú vecne správne aj od tohto výroku závislé výroky o povinnosti matky maloleté deti na stretnutie s otcom pripraviť a otcovi odovzdať a o povinnosti otca maloleté deti po stretnutí odovzdať matke.

4.7 Ako už uviedol odvolací súd v bode 4.5 odôvodnenia tohto rozhodnutia, súčasťou výkonu rodičovských práv a povinností je aj právo dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok; zastupovanie dieťaťa navonok je právo konať za dieťa s právnymi účinkami, ktoré je odrazom práva rodičov o dieťati rozhodovať; právo rozhodovať o záležitostiach maloletých detí patrí v zásade obom rodičom; v bežných veciach, ktoré vznikajú pri uspokojovaní každodenných potrieb dieťaťa môže rozhodovať každý z rodičov samostatne; v iných než bežných otázkach týkajúcich sa záležitostí dieťaťa sú rodičia povinní sa dohodnúť a pokiaľ sa nedohodnú rozhodne na návrh jedného z nich súd v zmysle § 35 Zákona o rodine; skutočnosť, že sa rodičia maloletej l. nevedia dohodnúť na výbere strednej školy ešte nemôže odôvodňovať odňatie práva otcovi maloletú zastupovať, keď v zmysle vyššie uvedeného je zrejmé, že rodičia majú právny prostriedok, ktorým môžu túto situáciu riešiť a to podanie návrhu na súd v zmysle § 35 Zákona o rodine; hoci sú vzťahy medzi maloletými deťmi a otcom toho času zhoršené, otec sa o maloleté deti zaujíma, má záujem aktívne sa podieľať na ich výchove a odvolací súd nevidí dôvod prečo by mali byť jeho rodičovské práva v tomto smere obmedzené; s poukazom na vyššie uvedené nepovažuje odvolací súd odvolanie matky voči druhému výroku rozsudku súdu prvej inštancie v rozsahu zastupovania maloletých detí za dôvodné.

4.8 Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť; výživou dieťaťa sa rozumie uspokojovanie všetkých životných potrieb pre jeho všestranný telesný a duševný vývoj, teda nielen zabezpečovanie odôvodnených hmotných potrieb dieťaťa (napr. jedlo, oblečenie, obuv), ale aj potrieb, ktoré sú dôležité pre jeho výchovu a všestranný vývoj (napr. vzdelávanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby a podobne); konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane oprávneného, jednak na strane povinného a určuje sa individuálne v každom jednotlivom prípade; podľa súdnej praxe „určenie výšky výživného je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach, pretože kritériá na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti (napr. schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, ako aj odôvodnené potreby dieťaťa a ďalšie) sú rozdielne v každej veci a odlišujú sa od prípadu k prípadu, preto každé jedno rozhodnutie o výživnom na dieťa (aj plnoleté) je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady“ (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/148/2019 zo dňa 25.09.2019); pri určení konkrétneho rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na odôvodnené potreby oprávneného (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine) ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery obidvoch rodičov (§ 62 ods. 2 prvá veta Zákona o rodine); vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich primárnou povinnosťou a z tohto dôvodu má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy jeho výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 5 Zákona o rodine); pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada aj na to, ktorý z rodičov sa o dieťa osobne stará a uspokojuje jeho potrebu bývania; základnou podmienkou správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na dieťa, ktoré predstavujú všetky náklady potrebné na uspokojenie jeho potrieb; musí sa urobiť reálne tak, aby vystihovalo potreby dieťaťa ku dňu vyhlásenia rozsudku (§ 217 ods. 1 C.s.p.); výška mesačných nákladov na dieťa má

predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných aj nepravidelných platieb na dieťa, aby bola jednoznačne určiteľná; v súvislosti s odôvodnenými potrebami maloletých detí odvolací súd poukazuje na to, že nie každý výdavok na maloleté dieťa sa automaticky považuje za dôvodne vynaložený; odôvodnené potreby, ktoré súd zohľadňuje pri určovaní výživného sú rôzne podľa okolností konkrétneho prípadu; podľa zisteného skutočného stavu veci pochádzajú maloleté deti z partnerského vzťahu otca a matky, pričom v predmetnom konaní sa upravuje výkon rodičovských práv a povinností k maloletým deťom; rodičia maloletých detí nežijú v spoločnej domácnosti, pričom maloleté deti žijú v domácnosti s matkou, ktorá sa o ne osobne stará; súd prvej inštancie zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky, preto správne rozhodol o vyživovacej povinnosti k maloletým deťom zo strany otca; vyživovacia povinnosť rodičov k maloletým deťom stále trvá, pretože tieto nie sú vzhľadom na svoj vek schopné samé sa živiť; obe maloleté navštevovali v čase vydania rozhodnutia súdu prvej inštancie druhý stupeň základnej školy; matka býva s maloletými deťmi v rodinnom dome v B. O., ktorý má v bezpodielovom spoluvlastníctve so svojim manželom; okrem toho má v bezpodielovom spoluvlastníctve ešte polovicu pozemku v B. O. a vo výlučnom vlastníctve má rodinný dom vo U. H., ktorý prenajíma; matka má ešte ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletému synovi z terajšieho manželstva; jej mesačný príjem je v podobe rodičovského príspevku na maloletého syna v sume 378,10 € mesačne, rodinných prídavkov v sume 76,50 € a prenájmu rodinného domu v U. H. v sume 431,- €, t.j. spolu 885,60 €; otec maloletých detí podľa daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2020 dosiahol príjmy zo živnosti 25.985,26 €, výdavky 41.456,23 €, z prenájmu príjmy 1.345,- €, výdavky 536,54 € a daň 153,61 €; za rok 2019 dosiahol príjmy zo živnosti 47.256,13 €, výdavky 46.642,80 €, príjmy z prenájmu nehnuteľností 7.280,- €, výdavky 5.193,- € a základ dane bol 613,33 €; z uvedeného je zrejmé, že za rok 2020 otcovi poklesol príjem oproti predošlému obdobiu; súčasne je však potrebné skonštatovať, že otec má vo vlastníctve viacero nehnuteľností v X. P. (na LV č. XXXX, č. XXXX, č. XXXX, č. XXXX a č. XXXX, z toho nehnuteľností na prvých troch LV v historickom centre) nie malej hodnoty; okrem maloletých detí nemá žiadnu ďalšiu vyživovaciu povinnosť; odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, podľa ktorého bolo potrebné za pravidelné mesačné výdavky maloletých detí považovať sumu približne 238,23 € na maloletú I. a sumu 241,91 € na maloletú V. U. bez zohľadnenia ojedinelých výdavkov [21,91 € mesačne na bývanie na každé maloleté dieťa (elektrina 50,- € mesačne + voda 40,- € mesačne + poisťka na dom 140,- € ročne + smeti 95,- € ročne /5 osôb v domácnosti); 90,- € mesačne na stravu každému maloletému dieťaťu; 10,- € mesačne na kredit na mobil každému, 20,- € mesačne na hygienické potreby pre každé maloleté dieťa, 40,- € mesačne na záľuby a voľný čas pre každé maloleté dieťa, 15,- € mesačne úrazové poistenie každému dieťaťu, 20,- € mesačne na vitamíny a lieky pre každú maloletú a 25,- € mesačne na oblečenie pre maloletú V. a 21,32 € mesačne na oblečenie pre maloletú I.]; po zohľadnení nepravidelných výdavkov na maloleté deti (u maloletej I. zvlhčovač v sume 149,- € ročne a matrac 94,50 € ročne, t.j. dokopy mesačne 149,- € + 94,50 € = 243,50 €/12 = 20,29 € mesačne a u maloletej V. U. oprava mobilného telefónu 34,50 € ročne a matrac 94,50 € ročne, t.j. dokopy 34,50 € + 94,50 € = 129,- €/12 = 10,75 € mesačne) tak odôvodnené výdavky predstavujú na maloletú I. sumu približne 258,52 € mesačne a na maloletú V. U. sumu približne 252,66 € mesačne; otec maloletých v odvolaní poukázal na svoje vyjadrenie zo dňa 29.03.2021, v ktorom mal namietat výdavky dokladované matkou, ktoré mali za 4 roky predstavovať dokopy sumu 33.863,31 €; odvolaciemu súdu je zrejmé, že sumu, z ktorej by sa vychádzalo pri určení výživného nie je možné vyčíslit pevne, pretože nie všetky výdavky sa pravidelne opakujú (viaceré môžu byť nepravidelné a nepredvídateľné), resp. závisiace od aktuálnych potrieb maloletých detí, avšak odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie uvedené výdavky nezohľadnil v matkou požadovanom rozsahu, výživné vypočítal len zo základných výdavkov na maloleté deti, ktoré sa pravidelne opakovali ako výdavok na bývanie, stravu, oblečenie, hygienu, vitamíny a lieky, kredit na mobil, záľuby, úrazové poistenie a z jednorazových výdavkov v roku 2021; odvolací súd uvádza, že otec počas konania pred súdom prvej inštancie tieto konkrétne výdavky matky na maloleté deti nenamietal (ani v odvolacom konaní nevytkol, ktoré výdavky považuje za neopodstatnené) rozporoval iba sumu 33.863,21 €, ktorá bola vyčíslená matkou od roku 2016 do roku 2020 a skutočnosť, že niektoré výdavky mali slúžiť aj matke, jej manželovi a ich dieťaťu, čo však podľa názoru odvolacieho súdu nie je prípad vyššie uvedených výdavkov; nakoľko výživné matka nežiadala priznať späť, nepovažoval odvolací súd za dôvodný ani argument otca v podaní zo dňa 29.03.2021 o tom, že deťom zakupoval (v minulosti) lieky a vitamíny; vzhľadom na vyššie uvedené naopak považuje odvolací súd stanovené výživné v sume 140,- € mesačne na maloletú I. (ktorá je o dva roky staršia) a v sume 110,- € mesačne na maloletú V. U. za zodpovedajúce odôvodneným potrebám maloletých detí, ktoré je súčasne primerané schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom otca maloletých detí, keď aj sám otec maloletých detí na pojednávaní dňa 22.04.2021 uviedol, že v súčasnosti platí výživné v sume 120,- € mesačne a vzhľadom na ďalšie náklady, ktoré uhradza by utiahol navýšenie o 100,- €, t.j.

dokopy 220,- € mesačne; na základe uvedeného odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie aj vo výroku o výživnom na maloleté deti.

5. Podstatné vyjadrenia účastníkov konania prednesené v konaní na súde prvej inštancie, s ktorými sa v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal súd prvej inštancie (§ 393 ods. 2 prvá veta piata rubrika C.s.p. v spojení s § 387 ods. 3 prvá veta C.s.p. a § 2 ods. 1 a 2 C.m.p.).

5.1 V prejednávanej veci odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie ani v obsahu spisu neidentifikoval žiadne podstatné vyjadrenia účastníkov, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal.

6. Podstatné tvrdenia účastníkov konania uvedené v odvolaní (§ 393 ods. 2 prvá veta piata rubrika C.s.p. v spojení s § 387 ods. 3 druhá veta C.s.p. a § 2 ods. 1 a 2 C.m.p.).

6.1 Matka podané odvolanie odôvodnila tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci; otec podané odvolanie odôvodnil tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci; nakoľko súd prvej inštancie dospel k záveru o zverení maloletých do osobnej starostlivosti matky, o zastupovaní maloletých oboma rodičmi, o určení výživného na maloleté deti, o úprave styku a s tým súvisiacou povinnosťou matky maloleté na styk pripraviť a odovzdať a povinnosťou otca maloleté po ukončení styku matke odovzdať, na základe riadne vykonaného dokazovania a zisteného skutočného stavu veci, ktorý súčasne správne právne posúdil, pričom inú vadu konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci odvolací súd nezistil, nepovažoval odvolací súd odvolacie námietky matky ani otca vo vzťahu k prvému až siedmemu výroku za dôvodné (body 4.5 až 4.8 odôvodnenia).

7. Na základe uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky (prvý výrok), vo výroku o zastupovaní maloletých detí (druhý výrok), vo výroku o určení výživného na maloletú I. J. (tretí výrok), vo výroku o určení výživného na maloletú V. U. J. (štvrtý výrok), vo výroku o úprave styku otca s maloletými deťmi (piaty výrok), vo výroku o povinnosti matky maloleté deti na stretnutie s otcom pripraviť a odovzdať (šiesty výrok), vo výroku o povinnosti otca maloleté deti po stretnutí odovzdať matke (siedmy výrok) a v závislom výroku o trovách konania pred súdom prvej inštancie (desiaty výrok), ktorý bol tiež vecne správny a v súlade so zákonom (§ 52 C.m.p.) ako vecne správny potvrdil.

8. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p., podľa ktorého ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie v spojení s § 52 C.m.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak; podľa § 57 C.m.p., o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh; podľa § 58 C.m.p., o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí; nakoľko v prejednávanej veci nejde o konanie podľa § 53 C.m.p. a odvolací súd nezistil okolnosti pre priznanie náhrady trov odvolacieho konania (§ 55 C.m.p.), o trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

9. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (§ 38 ods. 2 Exekučného poriadku). V prípade rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu alebo rozhodnutia o návrat maloletého dieťaťa do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní (§ 370 ods. 1 a 2 C.m.p.), ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 C.m.p.); súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.); výkon dobrovoľne nesplnenej povinnosti uloženej neodkladným opatrením nariadi súd vždy aj bez návrhu (§ 376 ods. 3 C.m.p.); ak po nariadení výkonu rozhodnutia povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.).